

UNITÁRIUS ÉLETT

XIV. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM

1960. OKTÓBER HÓ

Biztató lépések

Testvérlapunk, az „Evangélikus Élet” legutóbbi számában a „A Kereszténység egysége”-nek szükségességéről elmélkedve, örömmel emlékezik meg arról, hogy a Prágai Békekonferencia is határozott állást foglalt e kérdésben s állásfoglalásában világosan elhatárolta magát a téves nézetektől és a hiú reményiségektől. Ugyanis köztudomású, hogy a római egyház feje hatalmas adminisztratív apparátussal úgynevezett egységzsírat megszervezésén, összehívásán fáradozik. Ennek az a célja, hogy a hitbéli ellentétek félreterelésével is egységes keresztény frontot hozzon létre a Kelet ellen. Úgy látszik az egyedül üdvözítő egyház hajlandó lenne egy-két demonstratív jellegű világtalálkozó erejéig felfüggeszteni, vagy legalábbis leállítani mindazokat a rendeleteket és dekrétumokat, amelyek természetüknél fogva éket vernek még a hívő emberek közé is (rezervális stb.). Mindezzel egyidőben készülöben van 1961. júniusára egy Összkeresztény Békekonferencia, melyet követni fog Új-Delhiben az Egyházak Világtanácsának rendezésében egy világgyűlés, mely méreteiben minden eddigi hasonló jellegű találkozót felül fog múlni. Itt már a „tanbeli kérdések nem feszegetésével” kizárólagosan a béke érdekében igyekeznek összefogni majd a világ kereszténységének legjobb erőit.

Mi soha sem szoktunk beleszólni mások dolgaiba. Az sem bántott bennünket, hogy ha az igazságokat mások másként értelmezték s így az összes igazságok forrását: Isten lényét is másképp képzezték el, mint mi. Most sem olyan szándék vezet bennünket, amikor ezeket felemlítjük, hogy azt keressük ami elválaszt, hanem inkább azt, ami minden ember életében és így minden név életében is közös. Tudjuk jól, hogy a Vatikán által elkénzelt egységzsírat nyugodt lélekkel megtartanak nélkülünk is, mint ahogy az Ökumenikus gondolat jegyében eddig megrendezett minden találkozó is nélkülünk zajlott le, éppen „tanbeli kérdések” miatt. Az orthodox egyházak által rendezendő világgyűlés elvi alapjainak leszögezésében — hála az egész emberiség békevágyának — egy olyan határozott lényét látunk, amelyet eddig nem tapasztaltunk s amelyet éppen ezért örömmel köszöntünk mi is. Olvan régóta esedékes már ez a hajnali napsugár, mely egy új világ firmamentumán utat tört magának végre s talán éppen a mi nemzedékünk vívja ki azt a jézusi igazságot, hogy kinek-kinek a kereszténységét ne tanbeli kérdésekkel mérjék, hanem a mindennapi életben jelentkező kérdésekben mutatott magatartásával. Ez fogja jelenteni azt, hogy egy lényessel előbbre haladt a világ. Az Amerikai Unitárius és Univerzalista egyházak egyesülése alkalmával Dr. Dana M. Greeley, az unitáriusok elnöke megállapította, hogy a két egyház egyesülésével valójában egy „új vallás” született, mely az új idők vallása kell legyen. Az új

vallás az egyéni lélek szentségét minden intézmények fölébe helyezi, és megvalósítja a gyakorlatban a türelmességet, a jótékonyságot és a nemeslelkűséget, amit a kereszténység 2000 év alatt inkább csak hirdetett. Mert hogy tudják megoldani a nemzetek és fajok az egymás közötti differenciákat és hogy éljenek harmóniában együtt, ha azok, akik vallásosoknak nevezik magukat s azt mondják magukról, hogy ők egy Istennek a gyermekei és hangoztatják, hogy hisznek az egyetemes embertestvériségben, de nem tartják tiszteletben azokat a különbségeket, amelyek tanbeli felfogásaikban jelentkeznek! Tudnunk kell, hogy az igazság hegycsúcsainak megközelítéséhez nemcsak egy ösvény vezet. Útban vagyunk — mégpedig siető léptekkel — a tudomány korszaka felé. A vallás, mely a maga benső világát nem tudja összhangba hozni az értelemmel és a tudomány eredményeivel, nem maradhat meg a tudomány korszakában. Bízunk abban, hogy a tudomány nem fog félrevezetni bennünket. Isteni adományaink vannak, melyek alkalmasakká tesznek arra, hogy megismerjük az egész világot, és az emberi tudásnak egyelőre nincsenek végleges határai. A vallás nem lehet ellenfele, hanem szövetségese kell legyen a tudománynak. A realitások világában a vallás realitások nélkül olyan fonák volna, mint a filozófia igazság nélkül, vagy az erkölcs moralitás nélkül, vagy a művészet szépség nélkül. És mégis, a vallás a hit vallása kell legyen. Hit az Univerzumban, hit az életben, hit Istenben és nagyon hangsúlyozottan, hit az emberben. Ez a géniusa a liberálizmusnak és ez a lelke az unitarizmusnak. Kell legyenek látásaink és álmaink s arra kell törekedjünk, hogy látásaink igazak legyenek s megvalósuljanak. Ahogy Channing mondotta, revelációra van szükségünk, de nem a mennyben, vagy a pokolban, hanem a saját lelkünkben. Ebben az ember benső revelatiojában való hitünk végetlen. Mert tudjuk, hogy a végetlen az ember belső fejlődésének lehetősége, végetlen az ő moralitásának aspirációja, mint ahogy végetlen a mérnöki művészetnek kapacitása is. Ebben az értelemben a vallás universalis, mint ahogy minden embernek joga van az igazságot megismerni, vagy mint ahogy joga van a szívnek a szeretethez. Ezért a választ nem lehet sem hitvallásokhoz, sem sacramentumokhoz kötni. És nem lehet egyházi intézményekbe zárni, vagy azokkal elhatárolni.

Közel ezer eklézsia híveinek a lelkében izzanak ezek a gondolatok s telítik az életet maguk körül. Mi úgy gondoljuk, ez is biztató lény a békés kibontakozás felé. Íme innen, a kicsinyek oldaláról is elindult a kereszténység egységének álma a megvalósulás felé. S hogy eltörpülnek benne a tanbeli kérdések az emberi lélek nagysága mögött!

Pethő István

Nagyenyed nevezetessége (Emlékeimből)

Az első világháború után az erdélyi magyarság el-lankadt életereje az irodalmi mozgalmakban buzdult föl lelegelevenebben.

Egy alkalommal Nagyenyedről kaptunk meghívást irodalmi ünnepségre. A református kollégium lelkes tanári kara volt a kezdeményező.

Örültem, hogy én is részt vehetek és szerepelhetek a felolvasó ünnepségen. Végre belülről is láthatom Nagyenyedet. Eddig csak az elsuhanó vonatról — elég messziről — pillanthattam körvonalait.

De az is vonzott, hogy jó barátaim voltak a tanári karban. Vidám, kedves pajtások a kolozsvári egyetemről. Bodroghy Jánoshoz kiváltképpen élénk szálak fűztek. Tanári körökben tudott dolog volt, hogy Bodroghy, Kossuth Lajos életrajzát akarja megírni. A nyári szünetben egy-két hétre feljött Kolozsvárra s a történekről, elsősorban Kelemen Lajosnál, életrajzi adatok iránt érdeklődött. A levéltári időzés után kettőben is elstálgattunk és elüldögéltünk egy csésze feketekávé mellett.

Tréfás szóval mindegyre az unitáriusok rovására évődött. Azt szokta mondani, szerencse, hogy a reformátusok még a múlt századokban kiszorították az unitáriusokat Enyedről, mert csak így tudták városukat a világ közepévé tenni. (Gyere rózsám Enyedre — Ott a világ közepe.) Hát most én is szétnézhetek a világ közepén.

Vendégszerető családoknál kaptunk szállást. Engem egy éltes házaspárhoz, dr. Jeney Elek árveszéki elnök családjához vezettek. A kedves, nyájas nagvasszony azzal fogadott, hogy érezem magam otthon, mert ő is unitárius, közeli rokona Ferencz József püspök feleségének. A felolvasásra ők is eljönnek, különben unitárius részről Szentiványi Árpád fogja kalauzolásomat intézni. Ismerem-e őt? Megmondtam, hogy a Szentiványi-családot ismerem egyháztörténelmi érdeimekről, diákkoromból emlékszem a nagytekintélyű Szentiványiakra, akik vidékről az egyházi gyűlésekre feljöttek. A fiatalabbak közül Józsefet és Gábort ismerem. Árpáddal azonban még nem találkoztam.

Amint ilyen alkalommal lenni szokott, ismerkedési este jöttünk össze. Bodroghy János bemutatott Árpádnak és egymás mellé ültetett.

— Nő, unitáriusok, örüljete egymásnak. Hát én örültem az én fölfedezett hitfelelemnek. Árpád nagyon élénk hatást tett rám, megnyerő külseje volt, nagyon nyájas, szerény modorú. Tekintetéből, szavajból hittestvéri szeretet sugárzott. Bizalmasság, ami régebb olyan fényes ismertetőjele volt az egymásra találó unitáriusoknak.

A Hangya szövetkezeti központ főtisztviselője volt. Mint a néplap szerkesztője, beszélgetésünk során sok értékes gazdasági felvilágosítást kaptam tőle. Megállapodtunk, hogy másnap, az irodalmi ünnepség megkezdése előtt megtekintjük a város nevezetességeit.

A nevezetességek kicsiny helyen csoportosultak. Rövid séta után mehettünk volna vissza a díszes vármegyeházára, az irodalmi ünnep színhelyére. De Árpád mosolygott, karonfogott és azt mondta, hogy még van valami mutatni valója. Egy mellékutcába tértünk be. Kezdetleges utca volt. Árpád mentette is. Nemsokára ez lesz a város főutcája, ez visz majd ki a vasútállomásra. Megállított és egy fákkal körülzöldelt tekintélyes épületre mutatott. — Ez a mi unitárius szigetünk! — mondta. Templom is van az épületben, papi lakás, és egy rész, amiben inasotthont rendezünk be. Új építkezés, Ferencz József püspök úr szentelte föl. — Nagy elismeréssel fogadtam a közlést, de kétségem is volt. — Aztán lesz-e elég hívó a templom benépesítésére? — Elsősorban a Torockó völgyiekre gondolok. Azoknak Enyed a piacuk, számosan meg is telepedtek itt. Ez a templomépület össze fogja őket és megtartja egyházunk számára.

Visszatértünk a vármegyeházára. A rendező tanárok már ott forgolódtak. — Mit találtál Enyed legnagyobb nevezetességének? — kérdezte Elekes Viktor kolléga. — Várj, erre én felelek — vágott közbe Bodroghy János. — Bizonyosan az unitárius templomot találtad a legnevezetesebbnek.

— Valóban meglepett azok után, amiket gyakran hallok tőled. Azt szoktad mondani: „Enyed nem engedheti meg, hogy az unitáriusok befészkelődjenek.”

Feladtuk ezt az elvünket — nevetett Bodroghy János. — Erre pedig Szentiványi Árpád bírt rá. Meghajoltunk az ő szeretereméltósága és nemes buzgalma előtt. A város ingyen telket adott. Az építkezésről emlékeztek. Árpád fölszólítására mindenki szívesen adakozott. Az épület befejezésére Árpád kölcsönt vett föl ingatlanaira.

Elekes Viktor is hozzászólt.

— Az unitárius templom itt nálunk csakugyan nagy nevezetesség. Jelképe annak, hogy a szorongatás idején feledni tudjuk ellentétünket és egymás terhének hordozására sietünk. Árpád nemes lélekkel hitt ebben és nem csalódott hitében.

E találkozás óta sokszor néztem a vonatról — elmelegedő szívvel Enyed körvonalait. Az unitárius sziget is ott díszlik a haladás és a szabadság szellemének otthonaképpen!

Szentiványi Árpáddal ezután a közélet terén szövetkezeti és művelődési mozgalmakban, egyházi gyűléseken gyakran találkoztam. Tudtam, hogy szelíd, jóságos mosolya mögött erélyes, munkás alkotó lélek lakozik. Vártam és reméltem, eljön az alkalom, amikor itt, Pesten is alkotó kézzel nvül hozzá egyházunk hajójához. Mécse azonban kialudt, mielőtt az egyháztörténelmi küldetést itt Pesten teljesíthette volna.

Gyallay Domokos

ÚJVÁRY LÁSZLÓ

Régi egyházi nemzedékünk egyik legbuzgóbb tagja távozott el k. rünkől Újváry László testvérünk személyében, 84 éves korában.

Meggyőződését követte, amikor már fiatal férfi korában kiszabadult előbbi egyházának dogmai kötöttségektől terhelt misztikus világából, mert az egyistenhit, a tiszta unitarizmus szemléletében, eszméi egyszerűségében vélte megtalálni életének igazi értelmét. Törékeny, hajlott alkatát a mélyeséges hit tüzeben élő lélek izzása táplálta, hevítette, s a megpróbáltatásokkal szemben ellenálló erővel övezte föl. „Bibliás ember” volt, az evangélium igazságait azonban nem ajakán, de szívében hordozta, s zajtalan, munkás életében, emberi magatartásának legfőbb mértékének tekintette. Budapesti egyházunkban hosszú ideig a jegyzői tiszttel töltötte be lelkiismeretes buzgósággal. Tevékenyen rész vett egykori konferenciáinkon, gyakran mint előadó. Az egykori „Unitárius Ertesítő” és az „Unitárius Evkényv”-ek hasábjain számos hitelesítő közleménye látott napvilágot. Egy időben egyik vasárnapi iskolai csoportunk vezetőjeként is buzgózkodott.

A felejtethetetlen „Laci bácsi” példamutató életének emlékeit őszinte kegyelettel őrizzük.

Könyvszemle

PIRNÁT ANTAL: *Die Ideologie der siebenbürgischen Antitrinitarier in dem 1570-er Jahren.* Az Allami Könyvtérjesztő Vállalat 1960. évi szeptemberi „Tájékoztató”-jában olvassuk Pirnát könyvéről a következőket: A modern racionalisztikus gondolkodás kialakításában jelentős szerep illet meg a XVI. század radikális eretnekmozgalmait. Ezek közül is az egyik legfontosabb a szentháromságtagadó (antitrinitárius, unitárius, ariánus, socinánus) irányzat. A polgári szabadgondolkodás e nemzetközi szempontból is jelentős korai emlékeit a volt kolozsvári Unitárius Kollégium könyvtárának kiadatlan kéziratai alapján ez a mű ismerteti először. — Ismeretes, hogy Pirnát Antal aspiráns a Magyar Tudományos Akadémia ösztöndíjával hosszú hónapokat töltött a Román Népköztársaságban és a kolozsvári és más könyvtárakban és levéltárakban végzett búvárkodásának eredménye e munka, mely nemcsak a közéletre való tekintettel először német nyelven jelenik meg az Akadémiai kiadó gondozásában, kb. 240 oldal terjedelemben. A munka magyar címe: *Az erdélyi szentháromságtagadók ideológiája az 1570-es években.* Ismertetésére még visszatérünk.

Fj.

Az evangélium fényénél...

„Légy hű mind halálig és néked adom az életnek koronáját.” (Jel. 2:10.)

Az evangélium igéje napjainkban, életünknek több nagy emlékeztető tényére veti fényét. A reformációra való emlékezés napján, mely benső tisztelettel idézzük azoknak a hű lelkeknek, történelemformáló személyiségeknek emlékeztetőit, akik a középkor sötét-ségéből, istenországára világosságára vezették az emberiséget, mint a mi testvérünknek, Jézusnak hű tanítványai és Istennek alázatos szívű gyermekei. A reformáció előkészítői és megtestesítői egyaránt az isteni világosság ragyogó fényében állanak előttünk és ha a híhősök sorából csak a legfényesebb nevüket is szoktuk emlegetni, mint Luther Márton, Kálvin Jánost és Dávid Ferencet, áldott alakjuk és tiszta nevük általános jelképévé nemesedik mindannak, ami istenországára valóulásának irányában több világosságot, szabadságot és igazságot jelez, az Isten és az ember iránti szeretet örök hűségében.

A mindhalálig való hűség evangéliumi igazsága ösztönzött bennünket ebben az évben is arra, hogy a kegyelet virágait helyezzük ismét, az örökkévalóságba költözött szeretteink emlékeztetőt őrző sírhalmokra. Az emlékezés fényében újra megelevenedett áldott emlékeztető apánknak, édesanyánknak, testvéreinknek, rokonainknak, és hű barátainknak áldott alakja. Buzgó imádság közepette vettük ajkunkra drága nevüket, hogy értünk való munkában, szeretetben és hűségben lefolyt életük, ösztönzéssel szolgáljon számunkra is ahhoz, hogy családi, népi és általános emberi feladatainkat, hozzájuk hasonló hűséggel tudjuk szolgálni mindhalálig.

Mi, unitáriusok és szabadelvű keresztények ez év-

ben még fokozottabb figyelemmel és áhitattal fordítjuk tekintetünket november 15-én „magos Déva vára” felé, hogy Dávid Ferenc nagyszerű alakja és hű szelleme elevenedjék szívünkben a halálára való emlékezés napján, születésének 450. évében! A porladó várfalak ma jobban mint bármikor, a lezajlott történelmi idők folyamán, ellenállhatatlan erővel sugározzák Dávid Ferenc hű szívének vérrel írott üzenetét, miszerint: „Az igazságot útjában semmi fel nem tartóztatja!”

Ez az üzenet irányítja tekintetünket az evangélium fényével arra a forumra, ahol a világ egyesült nemzetének és népeinek legjobbjai, az egyetemes emberi igazság iránti tántoríthatatlan hűséggel küzdőnek a megalázott és gyarmati rabságban szenvedő népek felszabadításáért, a békéért és annak az Isten szent lelkével ihletett szentírási üzenetnek valóra-vállásáért, hogy „változzanak a szabályok ekevassá!”

Ha mi, ma élő nemzedék méltók akarunk lenni arra, hogy az előttünk járó nagy reformátorok, híhősök és szeretteink méltó utódai lehessünk, ha Dávid Ferenc szellemét valóban tiszteljük és hiszünk abban, hogy anyaszentegyházunknak Istentől rendelt feladata van ebben a világban, akkor áldott emlékeztető nagyjaink életének és harcának szellemét kell magunkévá tennünk. Ugyanolyan bátorsággal és hűséggel, életünk végső napjáig, harcolnunk kell nekünk is a magunk korának: a szociális ember, a haladó ember, a felvilágosult ember, a tudomány hatalmát és eredményeit a közös emberi jó szolgálatába állítani tudó ember világának valóulásáért. Számunkra is ne a halál és a megsemmisülés ijesztő rémképe jelezze a jövőt, hanem Isten és az ember iránti hűségünk jutalmául nyerjük el mi is az életnek koronáját! Amen.

R. Filep Imre

EGYSÉGBEN A HUMÁNUM ÚTJÁN

A XVIII. század derekán az angol elnyomó uralom ellen harcoló amerikai gyarmatok földjén, vallási meggyőződésük miatt szülőhazájukból elűzött emberek — köztük a természettudományos munkásságáról világhírű Priestley unitárius lelkész — terjesztik az unitárius és univerzalista egyházak eszméit. Több mint másfél évszázadon át a két haladó szelleméről egyaránt ismert egyház egymás mellett, sőt teológiai vitáik idején egymás ellen is harcolva, igyekezett az orthodoxia hangja mellett a szabadelvűség gondolatait kifejezésre juttatni.

Közel fél évszázados magvetés érett kalászbá az elmúlt hónapokban, amikor az amerikai unitárius és univerzalista egyházak több mint kilencszáz gyülekezetének többsége, öt egy arányban megszavazta a két egyház egyesítését.

1960. május 23-án a bostoni zenepalota több mint kétezer személyt befogadó termében gyűltek össze első ízben együtt a két egyház küldöttei. Az egyesülés kimondását elhatározó, külön-külön tartott közgyűlését követte az első közös istentisztelet. Az egység megvalósulását az istentisztelet liturgikus részében egy szép aktus szimbolizálta. A nagy terem színpadán két ősi szöszék volt elhelyezve, melyekből egykoron, a XIX. század első tizedeiben az unitárius Channing és az univerzalista Ballou hirdette az igazság eszméit. A két egyház vezetője előtt egy-egy gyertya égett. Középen, kandeláberben hatalmas gyertya állt. Dr. Dana McLean Greeley, az unitáriusok elnöke, és dr. Philip Giles, az univerzalisták szuperintendense megfogták az előttük álló égő gyertyát, megálltak a kandeláberben elhelyezett nagy gyertyaszál előtt s azt égő gyertyáikkal egyszerre lobbantották lángra, majd eloltották a kezükben tartott két külön lángot. Az istentiszteleten az ünnepi beszédet Donald

Harrington, a New York-i Community Church, a legnépesebb New York-i unitárius gyülekezet lelkésze tartotta. Köszönettel megőrizzük és életünk új útján tovább visszük a jézusi kereszténység örökségét — mondotta. — De igaznak ismerjük el más vallások és filozófiai irányzatok által tanított egyetemes igazságokat és a modern tudomány hirdette igazságokat is. A szabadság gondolata önmagában véve üres fogalom. Szabadságszeretetünket arra kell felhasználnunk, hogy azoknak az embereknek, akik hallgatnak szavunkra, felébresszük lelkiismeretüket. Meg kell tanulnunk, hogy hogyan segíthetünk egymáson, együtt kell dolgoznunk, hogy leküzdjük a világban bennünket körülölelő sok szociális nyomorúságot.

Dr. C. M. Fischer lelkész, az univerzalisták elnöke ez évi közgyűlésükön tartott ünnepi beszédében, melyben a haladószellemű vallásosság jövőjéről beszélt, többek között a következőket állapította meg: „Gyülekezeteinket régen a tudnivaló gyülekezetének nevezték. Szeretnénk, ha gyülekezeteinket a jövőben nemcsak egyes helyeken, hanem mindenütt, a szociális felelősség gyülekezeteinek ismernék meg. Néhány esztendő óta számos unitárius és univerzalista gyülekezet és központi egyházi fórum állást foglalt a lefegyverzés, a nukleáris fegyverkezés megszüntetése érdekében. Sokfelől viseltük el a kritika hangját, mely azt mondotta, nem ismerjük a kérdések hátterét, melyekben állást foglalunk. Lehetséges, hogy a kérdés minden vonatkozását nem ismerjük, de napjaink égetően fontos kérdéseiben erkölcsi ítéletet mondunk. Ennek az ítéletnek a kimondására nemes hagyományaink szellemében jogosnak érezzük magunkat, mert tudjuk és érezzük, hogy a nukleáris hadviselés öngyilkosságot jelent és erkölcstelen. Szembe fordulunk a faji megkülönböztetés

gondolatával és küzdünk azért, hogy a humánus gondolata uralkodjék a népek életében."

Ebben az összefüggésben említjük meg, hogy Donald Harrington lelkész gyülekezetében — ahol vele együtt dolgozik magyar származású felesége, Szánthó Vilma, szintén okleveles lelkész — igen jelentős a színes egyháztagnak száma.

Az amerikai unitárius és univerzalista gyülekezeteknek még sok gyakorlati nehézséget kell megoldaniuk, míg az 1961. májusában tartandó első közös ülésükön új vezetőiket megválasztják. Az egyik neves univerzalista lelkész, Gordon Mckeeman, s sok más írójának nemrégiben írt levelében megemlíti, hogy a tulajdonképpeni gyakorlati munka még csak most áll előttük, amikor le kell győzni az egyes

gyülekezetekben a helyi rivalizálást, egyéni érdekeket, a külön utakon való járás gondolatát. Dr. J. L. Adams, a Harvard egyetem teológiai fakultásán az unitárius teológiai tudományok professzora, aki részt vett és előadást tartott a nyári Arminius-ünnepségeken, írja, hogy az évszázad legjelentősebb unitárius eseményének tekinti azt, hogy e két felekezet az egység útjára lépett.

Szeretnénk, ha az 1961. évi első közös közgyűlésükre a magyar unitarizmus üdvözlését azzal az érzéssel küldhetnénk el, hogy hozzáink hasonlóan, az emberség útján a jövő felismerésének tudatában ezzel a lépésükkel is már a jelenben a jövőt munkálják.

Ferenc József

EGYHAZUNK Kőri Tanácsa szeptember 14-én ülést tartott. Dr. Gálfalvi István főgondnok elnöki megnyitójában meleg szavakkal köszöntötte Gyallay Domokos egyházi tanácsost 88. születésnapja alkalmából. Kegyeletes szavakkal áldozott az elnök az elhalt Ujváry László emlékének. A Tanács tagjai egy perces felállással adtak kifejezést gyászuiknak.

Az elnöki főgondnok a továbbiakban a Tanács jókívánságait tolmácsolta Pethő István püspöki helynöknek születésnapja alkalmából.

Kedves mozzanata volt a gyűlésnek, amikor a püspöki helynök dr. Gálfalvi Istvánt a Tanács nevében köszöntötte 59. születésnapja alkalmából s a Tanács tagjainak szeretete jeléül átnyújtott neki egy izléses kivitelű íróasztali készletet. A főgondnok meghatott szavakkal köszöntötte meg a kedves emléktárgyat. Az ülés további folyamán foglalkozott a Tanács az 1959. évi zárszámadással, amelyet elfogadtak, majd folyó ügyeket tárgyalt.

AZ EGYHÁZKÖRI TANÁCS Teológiai Bizottsága legutóbbi ülésén foglalkozott Kozma Tamás teológiai hallgató 1960—61. évi teológiai tanulmányainak ügyével és az egyes tantárgyakat az előadók között az alábbiak szerint osztotta meg: Cura pastoralis: Pethő István püspöki helynök. Szónoklati gyakorlatok: Bencze Márton. Doematika, valamint újszövetségi írásmagyarázat: R. Filep Imre. Vallásantológia története és elmélete: Györfi István. Egyháztörténet: Ferenc József.

GYÖRFI ISTVÁN budapesti lelkész a Sport kórházban áll kezelés alatt. Györfi affának mielőbbi gyógyulást, jó erőt és egészséget kívánunk.

PETHŐ ISTVÁN püspöki helynök a debreceni egyházközség adminisztrációs ügyintézésével eddigi szolgálati beosztásának érintetlenül hagyásával: Kelemen Miklós füzeggyarmati lelkészt bízta meg.

AZ UNITÁRIUS LELKESZEK munkaközössége nyomdai előállításra elkészítette egy unitárius imakönyv anyagát.

ESKÜVŐ: Szabó László, dr. Szabó István pestlőrinci egyházközségünk gondnokának fia és Feiner Mária, a pestlőrinci templomban esküdtek örök hűséget egymásnak. Az esketési szertartást Huszti János lelkész végezte. Boldog házasságot kívánunk az új párnak.

A HÖGYES UTCAI templom orgonájának javítására a következő atyánkfiai adakoztak: Özv. Vezér Jánosné 10 Ft. id. Pethő István, Borbély Pál 50—50 Ft. Kovács Sándorné, Medvey Lajos, Miklós Károly, id. Nyiredy Géza 10—10 Ft. Dutka Mihályné, Major Péter 100—100 Ft. Buksa Attila és felesége, Buksa Márta és Gyöngyike 60 Ft. id. P. Buzogány Lajos 40 Ft. id. Pethő István 30 Ft. Tófalvi Sándor 10 Ft. Szántó Béláné 30 Ft. Deák Ferenc 20 Ft. Szántó Ferenc, Deák Lajos, Weitin Józsefné, Lengyel Gyuláné 10—10 Ft. Kádi Gáborné 5 Ft. Máthé Zoltán, Özv. Albert Jánosné 50—50 Ft. Bata Jánosné, Borbély István, és id. Kádár Ferenc, 10—10 Ft. A jószívű adakozót szeretni az Isten!

GYÜLEKEZETI EVANGÉLIZÁCIÓK: Budapesten a Nagy Ignác utcai gyülekezeti teremben nov. 5-én, szombaton du. 6 órakor, a Högyes Endre utcai gyülekezeti

HÍREK

teremben nov. 20-án, vasárnap du. 6-kor. **Pestlőrincen** november 8-án, vasárnap du. 6-kor a lakótelepi gyülekezeti teremben. **Rákospalotán** november 13-án vasárnap du. 6-kor a MÁV-telepi templom gyülekezeti termében a Széchenyi utcában. Híveinket szeretettel várjuk a meghitt családi összejövetelekre.

NYUGDLIALAPUNK 221.374—VIII. számú csekkszámlájára az alábbi újabb adományok érkeztek: Weitin Józsefné 6 Ft. Özv. Páll Miklós 2 Ft. Prágne Páll Zsuzsanna 5 Ft. Páll Miklós 2 Ft. dr. Salacz Aladárné 5 Ft. Tófalvi Sándor 10 Ft. Gálfalvi Sándor 20 Ft. Szőke Gerely 5 Ft.

HALOTTAINK

KÖLTŐ BORISKA, unitárius nőtársadalmunk tevékeny, buzgó tagja Budapesten elhunyt. Az újpesti-megyeri temetőben helyezték örök nyugalomra, R. Filep Imre lelkész szolgálatával.

KERÉKGYÁRTÓ JENŐ tanár, a jeles matematikus. Budapesten elhunyt. Széleskörű részvétellel helyezték örök nyugalomra a farkasréti temetőben R. Filep Imre lelkész szolgálatával.

FRUNZA MÁRTON afa Budapesten meghalt. A kispesti új temetőben lefolyt egyházi szertartást Huszti János pestlőrinci lelkész végezte. Áldás halottaink emlékére.

Özv. Korolán Györgyné sz. Marosi Paula testvérünk sashalmon meghalt. Övéinek őszinte szeretete és mély gyász kísérté utolsó útjára az Új Köztemetőben, Bencze Márton lelkész szolgálatával.

Külföldi egyházi hírek

A SCHWEIZERISCHE THEOLOGISCHE UMSCHAU, a svájci szabadelvű teológiai szemle, 1960. évi júliusi számában Barth Károly lelkész (nem azonos az egykoron jelentős hatást gyakorolt orthodox protestáns professzorral) a szabadelvű teológiai gondolkodás mai kilátásairól értekezik.

AZ UNITÁRIUS NŐK VILÁGSZERVEZETE az angliai Cambridgeben tartott konferenciájáról a magyar unitárius asszonyoknak üdvözlését küldött.

A MOSZKVAI ORTHODOX PÁTRIARCHATUS tanulmánykötetet adott ki „Teológiai tanulmányok” címen. A kiadvány célja az, hogy az orthodox és más egyházak érdeklődőt megismertesse az orosz teológiai gondolkodással. Az első kötet liturgikai, biblia-kritikai tanulmányokat tartalmaz és ismerteti a keleti és nyugati egyházak közötti középkori és mai kapcsolatokat. A szemle rovat az ókatolikus egyház nemzetközi sajtószemléjét méltatja.

A MAGYARORSZÁGI SZABADEGYHÁZAK tanácsa új elnökséget iktatott be.

A magas életkora miatt visszavonult dr. Kiss Ferenc Kossuth-díjas professzor helyébe, elnöknek Szabó László baptista lelkész-elemlő, választották meg.

AZ UNITÁRIUS IFJUSÁG VILÁGSZERVEZETÉNEK elnöke, C. Needham leicesteri, angliai pedagógus, a svájci Rüdlingenben tartott nemzetközi konferenciáról üdvözlétet küldött a magyar unitáriusoknak.

A BRIT-KÍNAI BARÁTI TÁRSASÁG, London-Hampstead kerületi csoportjának küldöttségét Hankinson Frigyes ny. unitárius lelkész vezette augusztusban a kerület unitárius családból származó országgyűlési képviselője, H. Brooke elé. Kérték, hogy a képviselők szorgalmazzák a brit kormánytól a népi Kína felvételét az ENSZ-be. Ismeretes, hogy a közgyűlésen az angol kormány milyen állást foglalt el, s hogy ezt az állásfoglalást a konzervatív napilapok egyrésze is elítélte. A közvélemény hangja előtt előbb-utóbb jobb belátásra térnek majd a felkészült angol államférfiak. **RATTER MAGNUS** angol unitárius lelkész, aki a harmincas években Magyarországon is járt, több mint tízéves Cape-Town-ban végzett lelkészi szolgálat után, az ősszel hazatér Angliába és a londoni Golders Green gyülekezet papja lesz. A Dél-afrikai Unióban végzett szolgálata idején az afrikaiak jogainak elismerése mellett foglalt állást s ezért munkásságát sokan nem nézték jó szemmel.

LALONE EMERSON HUGH univerzalista lelkész az univerzalisták központi lapja szerkesztője, nemrégiben elhalt. Bátorhangú, jó tollú író és kiváló szónokot gyászol személyében egyháza, aki meleg érdeklődéssel viseltetett a magyar unitáriusok iránt, is.

BAUHAN J. RAJMOND lelkészt bízta meg az univerzalista egyház, központi havi szemléjűk, az Univerzalist Leader szerkesztésével. Az új szerkesztőt e munkakörében mi is szeretettel köszöntjük.

A DÁNIAI UNITÁRIUSOK Protestáns Tidende c. félhavonként megjelenő szemléjét újra megküldi egyházi könyvtárunk részére. Szeretettel köszöntjük a gyülekezet 80. évét betöltött pásztorát Th. Kierkegaard lelkészt, a lap szerkesztőjét és továbbra is jó egészséget kívánunk munkájához.

NIGERIA a legfiatalabb afrikai állam, mely október elsején nyerte el függetlenségét. Ebből az alkalomból szeretettel köszöntjük az ország fővárosában Lagosban tevékenykedő unitárius testvériség gyülekezetét, melynek tagjai nigériaiak és vezetőjük A. Soyombo-Abowaba. Ez a népes afrikai állam minden bizonnyal jelentős erőssége lesz az ázsiai afrikai semleges országok tömbjének.

UNITÁRIUS ÉLET

Laptulajdonos a Magyarországi Unitárius Egyházkör.

Felelős szerkesztő és kiadó: Pethő István. Evi előfizetési díj 12 forint. Budapest, IX., Högyes Endre utca 3. Távb.: 137—186. Csekksz.: 50 561.

608630/2 — Zrínyi Nyomda, Budapest